

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring och temporär ändring av lagen om rehabilitering av frontveteraner

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om rehabilitering av frontveteraner ändras temporärt så att medel av Penningautomatföreningens avkastning kan användas för rehabiliteringen av frontveteraner 1998 och 1999. Motsvarande temporära lagändring genomfördes också för 1994—1997.

Dessutom föreslås vissa tekniska ändringar

av lagen till följd av ändringar i annan lagstiftning.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1998 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 1998. Bestämmelsen om temporär ändring av finansieringssystemet föreslås vara i kraft till utgången av 1999.

MOTIVERING

1. Nuläge

Lagen om rehabilitering av frontveteraner (1184/1988) trädde i kraft den 1 januari 1989. Syftet med rehabiliteringen är att främja och upprätthålla frontveteranens funktionsförmåga så att han så länge som möjligt kan klara av sina dagliga sysslor på egen hand. Rehabiliteringen kan ordnas som öppen rehabilitering eller som anstaltsrehabilitering, och den omfattar nödvändig undersökning och vård. Rehabiliteringen är avgiftsfri för frontveteranen.

Enligt 3 § 1 mom. godkänns en frontveteran till rehabilitering av hälsovårdsnämnden i den kommun där han är bosatt. Hälsovårdsnämnden kan förordna en tjänsteinnehavare som lyder under nämnden att besluta om godkännande till rehabilitering enligt de grunder och anvisningar som nämnden har fastställt. En frontveteran som inte har stadigvarande hemort i Finland godkänns för rehabilitering av olycksfallsverket.

Enligt 5 § 1 mom. ersätts de nödvändiga kostnaderna för rehabilitering och uppehälle under rehabiliteringen inom ramen för det anslag som i statsbudgeten årligen reserveras för ändamålet. Enligt 5 § 2 mom. delar olycksfallsverket ut medel av anslaget till kommunernas hälsovårdsnämnder på grundval av verkets uppskattning av antalet i kommunen bosatta frontveteraner, med undantag av de resekostnader som avses i 9 §.

Utgifterna för frontveteranrehabiliteringen har före 1994 i sin helhet betalats av de allmänna budgetmedlen i statsbudgeten. Från och med 1994 har också medel av Penningautomatföreningens avkastning använts till kostnaderna för rehabiliteringen. Detta anslöt sig som en inbesparingsåtgärd till statsrådets principbeslut 1992 om förbättrande av balansen i den offentliga ekonomin. I budgeterna för åren 1994-1997 anvisades årligen 170 milj. mk för rehabilitering av frontveteraner. Av detta belopp utgjorde 68,6 milj. mk år 1994, 12 milj. mk år 1995 samt 5 milj. mk år 1996 och 5 milj. mk år 1997 allmänna budgetmedel under moment 33.22.59. Till övriga delar finansierades utgifterna för re-

habiliteringen med medel av Penningautomatföreningens avkastning under moment 33.92.59.

För att möjliggöra användningen av penningautomatmedel har lagen om rehabilitering av frontveteraner ändrats temporärt med lagar som varit i kraft ett år i sänder. Enligt det temporära tillägget till 5 § 1 mom. kan för de nödvändiga kostnaderna för rehabilitering och uppehälle under rehabilitering som avses i lagen också användas medel av Penningautomatföreningens avkastning, inom det i statsbudgeten för ändamålet reserverade anslaget.

Anslaget fördelas till kommunerna enligt 6 § 1 mom. med iakttagande i tillämpliga delar av vad lagen om statsandelar och -understöd åt kommuner och kommunalförbund (35/1973) bestämmer om statsandel för driftskostnader. Anslaget betalas enligt 2 mom. i förskott till kommunernas hälsovårdsnämnder. Förskotten betalas med avvikelse från den ovan nämnda lagen kvartalsvis i lika stora poster i februari, maj, augusti och november enligt kommunernas på olycksfallsverkets uppskattning baserade kvoter. Enligt 3 mom. fastställer olycksfallsverket ersättningens slutliga belopp kommunvis. Ersättningarnas totalbelopp får inte överstiga beloppet av de ersättningar som har betalats i förskott.

Enligt 7 § 1 mom. ersätts kostnaderna för rehabilitering som ordnats i en hälsovårdscentral enligt de genomsnittliga kostnaderna med iakttagande i tillämpliga delar av 25 § folkhälsolagen (66/1972). I det sistnämnda lagrummet ingick fram till utgången av april 1997 en bestämmelse om beräkningen av ersättningen för en patient som vårdas på vårdplats i en hälsovårdscentral, men som inte är invånare i den kommun som upprätthåller hälsovårdscentralen. Enligt bestämmelserna beräknades ersättningen så att till totalbeloppet av driftsutgifterna för hälsovårdscentralens vårdplatser under föregående finansår lades 10 % och från detta avdrogs avgifter för uppehälle samt övriga verksamhetsintäkter. Till de inkomster som skulle avdras räknades dock inte ersättningar för

sjukvård av andra anstalter, statsandelar till enskilda kommuner eller kommunernas betalningsandelar, och inte heller ersättningar enligt den aktuella paragrafen. I avvikelse från detta beräkningssätt avdras enligt 7 § 1 mom. lagen om rehabilitering av frontveteraner inte de allmänna avgifter och ersättningar som uppbärs hos den som får tjänsterna då ersättningen till kommunerna för frontveteranrehabiliteringen räknades ut. Syftet med bestämmelserna är att ersätta kostnaderna som frontveteranrehabiliteringen orsakar kommunerna i sin helhet.

Enligt 7 § 2 mom. fastställer olycksfallsverket beloppen av och grunderna för de ersättningar som av statsmedel betalas av kommunen till andra verksamhetsenheter som ger anstaltsrehabilitering än hälsovårdscentraler.

I 10 § ingår bestämmelser om ersättning för de resekostnader som avses i 9 §. Ersättningen utbetalas av folkpensionsanstalten, till vilken olycksfallsverket enligt 2 mom. betalar förskott på det sätt som närmare bestäms i förordningen om rehabilitering av frontveteraner (1348/1988).

I 13 § ingår bestämmelser om sökande av ändring i de beslut som olycksfallsverket, hälsovårdsnämnderna, tjänsteinnehavare som lyder under nämnderna och folkpensionsanstalten fattat med stöd av lagen. Sökande av ändring är i regel förbjudet.

I 14 § ges ett bemyndigande att genom förordning utfärda närmare bestämmelser. Vidare bemyndigas olycksfallsverket att meddela föreskrifter om utbetalningen av ersättningar och om hur rehabiliteringen skall ordnas.

2. Föreslagna ändringar

I regeringens budgetproposition för 1998 föreslås att användningen av penningautomatmedel för frontveteranrehabiliteringen skall fortsätta 1998 och 1999. Av denna anledning föreslås en fortsatt temporär ändring av 5 § 1 mom. lagen om rehabilitering av frontveteraner, så att medel av Penningautomatföreningens avkastning också 1998 och 1999 skall kunna användas för de nödvändiga kostnaderna för rehabiliteringen och uppehållet under rehabiliteringen, inom ramen för det anslag som reserveras för ändamålet i statsbudgeten.

Dessutom föreslås ändringar av teknisk natur i 3 § 1 mom., 5 § 2 mom., 6 och 7 §,

10 § 2 mom. samt 13 och 14 § på grund av att övrig lagstiftning har ändrats.

Lagen om statsandelar och -understöd åt kommuner och kommunalförbund har upphävts genom lagen om statsandelar till kommunerna (688/1992), som trädde i kraft vid ingången av 1993 i samband med statsandelsreformen. Denna lag har upphävts genom lagen om statsandelar till kommunerna (1147/1996) vilken trädde i kraft vid ingången av innevarande år. För tydlighetens skull föreslås att bestämmelserna om betalning av ersättning till kommunerna och slutredovisning tas in i 6 § lagen om rehabilitering av frontveteraner.

Folkhälsolagens 6 § har ändrats genom en lag (746/1992) som trädde i kraft vid ingången av 1993 på så sätt att hälsovårdsnämnden inte längre är lagstadgad. Uppgifter i anslutning till verkställigheten av folkhälsoarbetet och de uppgifter som enligt någon annan lag åligger hälsovårdsnämnden sköts av ett av kommunen utsett kollegialt organ. Vidare har 25 § upphävts genom en lag som trädde i kraft den 1 maj 1997 (248/1997). Om ersättning som uppbärs av patientens hemkommun för vården av en patient som inte är invånare i den kommun som upprätthåller hälsovårdscentralen bestäms i 22 §. Ersättningen beräknas enligt de faktiska kostnaderna. Ersättningen får enligt 2 mom. motsvara högst kostnaderna för producerandet av tjänsten. Från ersättningen avdras de patientavgifter som erlagts för vården samt övriga verksamhetsintäkter.

Enligt förslaget skall i 7 § 1 mom. lagen om rehabilitering av frontveteraner anges att kostnaderna för rehabilitering som ordnas i en hälsovårdscentral ersätts kommunen med iakttagande av 22 § folkhälsolagen. I lagrummet skall dock i överensstämmelse med gällande bestämmelser konstateras att patientavgifter som uppbärs hos dem som får tjänsterna inte räknas till de verksamhetsintäkter som avdras från ersättningen då den ersättning som betalas till hälsovårdscentralen räknas ut.

I lagen om hemkommun (201/1994) som trädde i kraft den 1 juni 1994, talas om en persons hemkommun i stället för en persons boningsort. Vidare har olycksfallsverket dragits in genom en lag som trädde i kraft den 1 oktober 1996 (1528/1995) och de uppgifter som hörde till verket har från samma tidpunkt överförts till Statskontoret. Enligt förslaget skall också dessa ändringar beaktas

i lagen om rehabilitering av frontveteraner.

3. Propositionens verkningar

En delvis finansiering av utgifterna för frontveteranrehabiliteringen med medel av Penningautomatföreningens avkastning på det föreslagna sättet innebär en lika stor insparing i statens utgifter. Enligt budgetpropositionen för 1998 skall utgifterna för frontveteranrehabiliteringen finansieras med 185 milj. mk av Penningautomatföreningens avkastning år 1998. Av statens allmänna budgetmedel skall 5 milj. mk användas för frontveteranrehabiliteringen. Med beaktande av den beräknade nettoavkastning som står till Penningautomatföreningens förfogande 1998, bedöms propositionen inte försämra möjligheterna att finansiera de centrala verksamheter som bedrivs av organisationer inom social- och hälsovårdssektorn.

De övriga föreslagna ändringarna har inte några ekonomiska verkningar.

Ändringarna har inga verkningar på organisationen eller personalen.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag på social- och hälsovårdsministeriet. Om förslaget till temporär ändring av finansieringssystemet har förhandlingar förts med Statskontoret och Penningautomatföreningen.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionen

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1998 och avses bli behandlad i samband med den.

6. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1998. Lagens 5 § 1 mom. föreslås gälla till den 31 december 1999 och det skall tillämpas när ersättningar betalas för 1998 och 1999.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring och temporär ändring av lagen om rehabilitering av frontveteraner

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 23 december 1988 om rehabilitering av frontveteraner (1184/1988) 3 § 1 mom., 5 § 2 mom., 6 och 7 §, 10 § 2 mom., 13 och 14 § samt 5 § 1 mom. temporärt, av dessa lagrum 7 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1227/1993, som följer:

3 §

Godkännande för rehabilitering

För rehabilitering godkänns en frontveteran av det kollegiala organ i frontveteranens hemkommun som handhar uppgifter i anslutning till verkställigheten av folkhälsoarbetet. Organet kan förordna en tjänsteinnehavare som lyder under organet att besluta om godkännande för rehabilitering enligt de grunder och anvisningar som organet har fastställt. En frontveteran som inte har hemkommun i Finland godkänns för rehabilitering av Statskontoret.

5 §

Anslag

De nödvändiga kostnaderna för rehabilitering och uppehälle under rehabilitering ersätts inom det anslag som i statsbudgeten reserveras för ändamålet. För de nödvändiga kostnaderna för sådan rehabilitering och sådant uppehälle under rehabilitering som avses i denna lag kan även användas medel av Penningautomatföreningens avkastning, inom det anslag som i statsbudgeten reserveras för ändamålet.

Statskontoret delar ut medel av det i 1 mom. nämnda anslaget till kommunerna för att disponeras av det kommunala organ som avses i 3 § 1 mom., med undantag av de resekostnadsersättningar som nämns i 9 §. Beviljandet av anslagsmedel grundar sig på Statskontorets uppskattning av antalet i kommunen bosatta frontveteraner.

6 §

Betalning av ersättning av statsmedel

Anslagsmedel som delas ut till kommunerna betalas i förskott till det kommunala organ som avses i 3 § 1 mom. Förskotten betalas kvartalsvis i lika stora poster i februari, maj, augusti och november enligt kommunernas på Statskontorets uppskattning baserade kvoter.

Statskontoret fastställer på basis av kommunernas redovisning ersättningens slutliga belopp kommunvis. Kommunen skall till Statskontoret inom en av detta utsatt tid återbära det belopp som den fått för mycket i förskott.

Ersättningarnas totalbelopp får inte överstiga beloppet av de ersättningar som har betalats i förskott.

7 §

Grunderna för ersättningen

Kommunen ersätts för kostnaderna för rehabilitering som ordnats i en hälsovårdscentral, med iakttagande av 22 § folkhälsolagen (66/1972). Då den ersättning som skall betalas till en kommunal hälsovårdscentral räknas ut, räknas dock inte patientavgifter som uppbärs hos dem som får tjänsterna till de verksamhetsintäkter som skall avdras från ersättningen.

Statskontoret fastställer beloppen av och grunderna för de ersättningar som av statsmedel betalas av kommunen till andra verksamhetsenheter som ger anstaltsrehabilitering än hälsovårdscentraler.

10 §

Ersättning för resekostnader

 Statskontoret utger till folkpensionsanstalten förskott för betalning av resekostnader på det sätt närmare bestäms genom förordning. Det slutliga beloppet av den statliga ersättningen får inte överstiga beloppet av de ersättningar som har betalats i förskott.

13 §

Ändringssökande

Ändring i de beslut av Statskontoret, det organ som avses i 3 § 1 mom. och folkpensionsanstalten som avses i denna lag får inte sökas genom besvär i andra fall än de som avses i 10 § 3 mom.

Har ett ärende som ankommer på det organ som avses i 3 § 1 mom. enligt nämnda lagrum överförs på en tjänsteinnehavare, får ändring i hans beslut inte sökas genom be-

svär. Tjänsteinnehavaren skall låta organet avgöra ärendet, om den som är missnöjd med beslutet skriftligen kräver detta inom 14 dagar efter att ha fått del av beslutet. Till beslutet skall fogas anvisningar om vad den som är missnöjd skall göra för att organet skall ta upp ärendet.

14 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning utfärdas närmare bestämmelser om utbetalningen av ersättningar och om annan verkställighet av denna lag. Statskontoret kan meddela föreskrifter om utbetalningen av ersättningar och om hur rehabiliteringen skall ordnas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

Lagens 5 § 1 mom. gäller till den 31 december 1999. Det tillämpas när ersättningar betalas för 1998 och 1999.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 3 oktober 1997

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister Terttu Huttu-Juntunen

Lag

om ändring och temporär ändring av lagen om rehabilitering av frontveteraner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 23 december 1988 om rehabilitering av frontveteraner (1184/1988) 3 § 1 mom., 5 § 2 mom., 6 och 7 §, 10 § 2 mom., 13 och 14 § samt 5 § 1 mom. temporärt, av dessa lagrum 7 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1227/1993, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Godkännande till rehabilitering

Till rehabilitering godkänns en frontveteran av hälsovårdsnämnden i den kommun där han är bosatt. Hälsovårdsnämnden kan förordna en tjänsteinnehavare som lyder under nämnden att besluta om godkännande till rehabilitering enligt de grunder och anvisningar som nämnden har fastställt. En frontveteran som inte har stadigvarande hemort i Finland godkänns till rehabilitering av olycksfallsverket.

5 §

Anslag

De nödvändiga kostnaderna för rehabilitering och uppehälle under rehabilitering ersätts inom det anslag som i statsbudgeten årligen reserveras för ändamålet.

Olycksfallsverket delar ut medel ur det i 1 mom. nämnda anslaget till kommunerna för att disponeras av hälsovårdsnämnderna, med undantag av de resekostnadsersättningar som nämns i 9 §. Beviljandet av anslagsmedel grundar sig på olycksfallsverkets uppskattning av antalet i kommunen bosatta frontveteraner.

Föreslagen lydelse

3 §

Godkännande för rehabilitering

För rehabilitering godkänns en frontveteran av *det kollegiala organ i frontveteranens hemkommun som handhar uppgifter i anslutning till verkställigheten av folkhälsoarbetet*. Organet kan förordna en tjänsteinnehavare som lyder under organet att besluta om godkännande för rehabilitering enligt de grunder och anvisningar som organet har fastställt. En frontveteran som inte har hemkommun i Finland godkänns för rehabilitering av Statskontoret.

5 §

Anslag

De nödvändiga kostnaderna för rehabilitering och uppehälle under rehabilitering ersätts inom det anslag som i statsbudgeten reserveras för ändamålet. *För de nödvändiga kostnaderna för sådan rehabilitering och sådant uppehälle under rehabilitering som avses i denna lag kan även användas medel av Penningautomatföreningens avkastning, inom det anslag som i statsbudgeten reserveras för ändamålet.*

Statskontoret delar ut medel av det i 1 mom. nämnda anslaget till kommunerna för att disponeras av *det kommunala organ som avses i 3 § 1 mom.*, med undantag av de resekostnadsersättningar som nämns i 9 §. Beviljandet av anslagsmedel grundar sig på Statskontorets uppskattning av antalet i kommunen bosatta frontveteraner.

Gällande lydelse

6 §

Betalning av ersättning av statsmedel

Om inte annat följer av denna lag, skall i fråga om de ersättningar som utbetalas till kommunerna i tillämpliga delar iakttas vad lagen om statsandelar och -understöd åt kommuner och kommunalförbund (35/73) stadgar om statsandel för driftskostnader. Vederbörande statsmyndighet är olycksfallsverket.

Anslagsmedlen betalas till kommunernas hälsovårdsnämnder i förskott. Med avvikelse från den i 1 mom. nämnda lagen betalas förskotten kvartalsvis i lika stora poster i februari, maj, augusti och november enligt kommunernas på olycksfallsverkets uppskattning baserade kvoter.

Olycksfallsverket fastställer ersättningens slutliga belopp kommunvis. Ersättningarnas totalbelopp får inte överstiga beloppet av de ersättningar som har betalats i förskott.

7 §

Grunderna för ersättningarna

Kommunen ersätts för kostnaderna för rehabilitering som ordnats i en hälsovårdscentral *enligt de genomsnittliga kostnaderna*, med iakttagande *i tillämpliga delar* av 25 § folkhälsolagen. Då den ersättning som skall betalas till en kommunal hälsovårdscentral räknas ut, avdras inte från rehabiliteringskostnaderna de allmänna avgifter och ersättningar som uppbärs hos dem som får tjänsterna.

Olycksfallsverket fastställer beloppen av och grunderna för de ersättningar som av statsmedel betalas av kommunen till andra verksamhetsenheter som ger anstaltsrehabilitering än hälsovårdscentraler.

10 §

Ersättning för resekostnader

Olycksfallsverket utger till folkpensionsanstalten förskott för betalning av resekostnader på det sätt närmare stadgas genom förordning. Det slutliga beloppet av den stat-

Föreslagen lydelse

6 §

Betalning av ersättning av statsmedel

Anslagsmedel som delas ut till kommunerna betalas i förskott till det kommunala organ som avses i 3 § 1 mom. Förskotten betalas kvartalsvis i lika stora poster i februari, maj, augusti och november enligt kommunernas på Statskontorets uppskattning baserade kvoter.

Statskontoret fastställer på basis av kommunernas redovisning ersättningens slutliga belopp kommunvis. Kommunen skall till Statskontoret inom en av detta utsatt tid återbära det belopp som den fått för mycket i förskott.

Ersättningarnas totalbelopp får inte överstiga beloppet av de ersättningar som har betalats i förskott.

7 §

Grunderna för ersättningen

Kommunen ersätts för kostnaderna för rehabilitering som ordnats i en hälsovårdscentral, med iakttagande av 22 § folkhälsolagen (66/1972). Då den ersättning som skall betalas till en kommunal hälsovårdscentral räknas ut, *räknas dock inte patientavgifter som uppbärs hos dem som får tjänsterna till de verksamhetsintäkter som skall avdras från ersättningen.*

Statskontoret fastställer beloppen av och grunderna för de ersättningar som av statsmedel betalas av kommunen till andra verksamhetsenheter som ger anstaltsrehabilitering än hälsovårdscentraler.

10 §

Ersättning för resekostnader

Statskontoret utger till folkpensionsanstalten förskott för betalning av resekostnader på det sätt närmare bestäms genom förordning. Det slutliga beloppet av den statliga

Gällande lydelse

liga ersättningen får inte överstiga beloppet av de ersättningar som har betalats i förskott.

13 §

Ändringssökande

Ändring i de beslut av olycksfallsverket, hälsovårdsnämnderna och folkpensionsanstalten som avses i denna lag får inte sökas genom besvär i andra fall än de som avses i 10 § 3 mom.

Har ett ärende som enligt 3 § ankommer på hälsovårdsnämnden överförs på en tjänsteinnehavare, får ändring i hans beslut inte sökas genom besvär. Tjänsteinnehavaren skall låta hälsovårdsnämnden avgöra ärendet, om den som är missnöjd med beslutet skriftligen kräver detta inom 14 dagar efter att ha fått del av beslutet. Till beslutet skall fogas anvisningar om vad den som är missnöjd skall göra för att nämnden skall ta upp saken.

14 §

Närmare stadganden och bestämmelser

Genom förordning utfärdas närmare stadganden om utbetalningen av ersättningar och om annan verkställighet av denna lag. Olycksfallsverket kan meddela föreskrifter om utbetalningen av ersättningar och om hur rehabiliteringen skall ordnas.

Föreslagen lydelse

ersättningen får inte överstiga beloppet av de ersättningar som har betalats i förskott.

13 §

Ändringssökande

Ändring i de beslut av *Statskontoret, det organ som avses i 3 § 1 mom.* och folkpensionsanstalten som avses i denna lag får inte sökas genom besvär i andra fall än de som avses i 10 § 3 mom.

Har ett ärende som *ankommer på det organ som avses i 3 § 1 mom. enligt nämnda lagrum* överförs på en tjänsteinnehavare, får ändring i hans beslut inte sökas genom besvär. Tjänsteinnehavaren skall låta *organet* avgöra ärendet, om den som är missnöjd med beslutet skriftligen kräver detta inom 14 dagar efter att ha fått del av beslutet. Till beslutet skall fogas anvisningar om vad den som är missnöjd skall göra för att *organet* skall ta upp *ärendet*.

14 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning utfärdas närmare bestämmelser om utbetalningen av ersättningar och om annan verkställighet av denna lag. *Statskontoret* kan meddela föreskrifter om utbetalningen av ersättningar och om hur rehabiliteringen skall ordnas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

Lagens 5 § 1 mom. gäller till den 31 december 1999. Det tillämpas när ersättningar betalas för 1998 och 1999.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.
